

Nº 133

FULL PARROQUIAL

ARIANY

Novembre - Desembre 1982

HOMENATGE A MOSSÈN ALCOVER

Habrán de transcurrir muchos años para que D. Antonio M. Alcover y Sureda sea más cabalmente y objetivamente conocido.

Vivió y murió en una época que no era la más propicia para juzgar verazmente y con la misma comprensión que se han juzgado a otras personas; por otra parte "los últimos cuarenta años", ni para él, ni para nuestra cultura autóctona han sido una época favorable.

Familiars de don Antoni Maria Alcover i autoritats d'Ariany i Manacor, retrats poc després d'acabar l'homenatge

JUAN PABLO Y LOS NIÑOS

La simpatía del Papa se hace esplendorosa e incansable cuando se trata de atender a los niños. Son sus escogidos a semejanza de Jesús de Nazaret: "Dejad que los niños se acerquen a Mí".

La fotografía es una expresión que confirma lo dicho.

El niño acariciado por el Santo Padre podríamos decir que es *arianyer*, ya que es hijo de Margarita Caldentey Mestre, hija de Gabriel Caldentey Ferrer, E.P.D. *Sabaté*, nacida en Ariany. Actualmente reside en Roma, pues su esposo, Alejandro García, es empleado militar de la Embajada Española en la Capital Italiana.

LA JUNTA VECINAL, UN ADIOS FELIZ.

Creemos que este es el momento adecuado para romper, desde esta humilde publicación, una lanza en favor de la ya desaparecida junta vecinal. Si en otras ocasiones hemos criticado alguna de sus decisiones o sistemas empleados para ponerlas en práctica, justo es reconocer ahora que con humildad, sin grandes aspavientos, pero con una gran efectividad han sabido regir los destinos de Ariany durante esos casi cuatro años en los que el balance resulta altamente positivo;

En 1908 es beneí la primera pedra del creuer.

La saviesa, no està tota escrita als llibres; la autèntica saviesa, és aquella que porta cada un de nosaltres al seu enteniment; la pròpia vida ho és. Quantes coses cercam dins l'amagatall més profund i segurament les tenim just devora; cada vegada que mor una persona, parteix d'aquest món, qualque secret, anècdota o coneixement que tal volta mai recuperarem.

Moltes vegades, no feim cas als vellets, i aquests són el tresor més gros que tenim i dels quals tots podem encara fruir, i sinò, llegiu el que segueix que segurament us donarà a conèixer aspectes molt interessants i pot esser desconeguts per molts de vosaltres.

Havia sentit dir que l'amo En Joan de Son Ribotet, tenia memòria prodigiosa i encara queden curts els qui ho diuen quan un sent les contarelles de la seva infantesa. Anava per fer-li una entrevista i quasi bé es convertí en un llarg i emotiu monòleg; només li vaig fer tres o quatre preguntes i així em contestà:

COM EM DEFINIRIU LA VOSTRA INFANTESA?

Ma mare va morir quan jo tenia 16 mesos; no la vaig conèixer. Es meu padrí m'ajudà molt i volgué que tengués un poc de lletra, fou així que em posà a estudiar. Anava a s'escola pública i vaig anar amb un parell de mestres; entre ells un dels que tenc més bon record, és de D. Francesc Ramis, pare de D. Miquel Ramis, historiador del Pare Serra.

També vaig anar en D. Martí Truyols; això ja era després d'haver combregat als 10 anys, que em vaig posar a fer feina. De dia, guardava bestiar i es vespre anava a escola. M'en record que la mos donava a can Cucuiat, sa casa que està esbucada darrera sa vicaria. Pagàvem un poc cada mes i erem uns dotze. Allà fèiem comptes i escrivíem; sempre vaig esser un poc aventajat en això de comptes.

En aquell temps, no estudiàvem molt, un dia, D. Francesc Ramis, digué en es padrí: "Un al.lot, en sebre fer un compte d'un porc, un rebut per si ha de manllevar doblers, i una carta, encara que sia malament, no importa que vagi més a escola".

SEGONS TENC ENTÉS, SABEU UNA CURIOSA ANÈCDOTA DAMUNT ES COMENÇAMENT DE S'AMPLIACIO DE S'ESGLÉSIA QUE PER CERT ARA FA 75 ANYS?

TEMPS ENRERA

Quan vaig tenir ús de raó, vaig començar a anar a missa cada dia. D. Martí, deia sa missa molt prest; encara no hi veien; no volia que perdéssim cap hora de jornal, així que quan sortíem, encara teníem temps per preparar sa barxeta i a trenc d'alba ja estàvem a puesto.

Llavors, vaig aprendre tots es misteris, per poder resar es Rosari davant; ses primeres oracions per poder combregar, i a servir missa en llatí; vaig servir missa primera tres anys seguits. En aquest temps que te cont, s'església, no era com ara, només hi havien ses tres capelles laterals, es creuer, era tot corral, propietat de sa vicaria on per cert hi havia un magraner que té un poc d'història com podràs veure.

Era l'any 1908, i un dia D. Martí Truyols, estava a Son Siurana amb D. Domingo, es senyor, que aleshores era es batle d'Ariany. Es meu padrí, feia feina allà. Xerrant-xerrant, D. Martí va dir: "Hauria de fer un empelt a un magraner que tenc en es corral de sa vicaria", en això, D. Domingo va dir: "Idò, En Guillem de Son Nigorra en sap i ara passa amb ses ovelles per allà si li vols demanar".

D. Martí, cridà es padrí i li digué: "Guillem, que em faries un empelt de magraner a sa vicaria". Es meu padrí li va dir: "En esser es temps, per devers Pasqua si m'hi fa pensar".

Quan va arribar Pascua, D. Martí ho recordà en es meu padrí i va anar-hi. Quan arribaren en es corral, es magraner, s'havia secat i hi havien sortit un parell de bordalls; quan els empaltava,

es vicari va dir: "Té dit de fer aquest empelt i no tenc ganes de menjar-hi magranes". Es meu padrí va dir: "I perquè? vostè en tan poc temps, ja està cansat d'estar aquí?". D. Martí, digué: "Al contrari, és perquè m'agrada i tenc ganes d'engrandir s'església, i ha d'esser cap aquí. T'en temeres s'altre diumenge que sa gent va tenir més esment a sa flauta d'En Marget que a sa missa, hi havia sa mitat de gent defora. Si em pensàs que es poble volgués contribuir, començaria demà mateix".

Es meu padrí li va dir: "Jo som s'home més pobre d'es poble i em pot anotar a una pesseta cada mes".

D. Martí digué: "Idò saps que, no facis més empelts aquí, anem a conversar en l'amo En Domingo".

Partiren cap a Son Siurana a parlar en l'amo En Domingo que va dir: "Si En Guillem paga una pesseta a mi m'en toquen més de 10".

Aquí, D. Martí tregué un bloc i anotà:

Domingo	10 pts.
Guillem	1 pts.

Això, era entre setmana i es diumenge després, ja va exposar es projecte en es poble que ho acceptà molt bé. Va dir lo que feia comptes fer. Jo, de lo que m'en record més, és que va dir que faria 4 arcs i mitja taronja, que és sa cúpula.

Tot d'una, ja és feren suscripcions i llavonces feren colectes seguit-seguit. També, demanaren pins en es senyor de Montblanc per posar es bastiments.

Tot seguit, ja començaren a dur marès i contractar 3 picapedrers per

SIGUE VIVO EL RECUERDO DEL P. GUILLERMO RIBOT

El 2 de Diciembre de 1956 fue ordenado sacerdote en Roma y el 6 del siguiente mes celebraba su Primera Misa solemne en Ariany.

Doó fechas, dos acontecimientos eclesiales y familiares, que son la culminación de una infancia y de una juventud luminosa, por sus exquisitas virtudes y por su ejemplar dedicación a su formación intelectual.

Dos ilusiones por las cuales tanto trabajó: la ilusión de ser sacerdote, al estilo de Francisco de Asís y cantar su Primera Misa en su pueblo natal, que tanto amaba y, sobre todo, en atención a su madre, viuda desde hacía unos años, que vivía con la esperanza de tener un hijo sacerdote.

Viene de la página anterior

començar s'obra, eren En Pere Josep Ribot Sabater, En Toni Riera Bovet, i s'altre, En Miquel Genovard Corona; tots eren novells i les donaven 6 reials de jornal. També varen contractar l'amo En Guillem Corona per anar a cercar aigua en es Pou Bo; la duia en botes i la posava dins una pica que hi havia en es recó de sa "pajarrera". No podia perdre cap jornal i hi anava es temps d'es dinar o abans de començar es jornal; li donaven 1 velló per cada bota.

Sa gent va ajudar molt; es diumenge, sa missa es deia molt prest i llavonces se posaven a ajudar; se podien veure un bon enfiloi de carros que venien carregats de marès de sa pedrera.

Quan van haver-hi es fonaments, posaren sa primera pedra. M'en record que feren venir es Vicari General Mossèn Antoni Maria Alcover. Feren un caixó on hi posaren 4 firmes; l'amo En Bovet va fer un poc de pasterada i va posar sa primera pedra que ara està a un recó abans d'entrar a sa sacristia. Jo vaig aguantar es cirial tot es temps.

Això és el que volia saber, i crec que millor testimoni és impossible de trobar-lo. A partir d'aquí, ja és una altra història que tal volta qualcú l'ens contarà un dia.

Crec que sobren paraules per afegir i solsament dir: Gràcies perquè ja som un parell més que sabem com va començar a construir-se aquesta la nostra església, orgull de tots els arianyers.

Biel Tovell.

Había nacido en Ariany, el 5 de Septiembre de 1932, hijo de los esposos Guillermo Ribot Genovart y de Catalina Vanrell Gomis. A igual que muchos padres enseñaron a sus hijos el amor a Dios, a ser buenos,... y también el deseo de ser sacerdote.

Parece que los padres no sólo son los iniciadores de un proceso biológico, sino que también transmiten "genes" socio-culturales y espirituales, de ahí que a nadie sorprendiera que el niño Guillermo, el mayor de los tres hermanos ingresara en el Seminario Franciscano de la Porciúncula.

En su infancia y adolescencia ya brillaron unos rasgos bien destacados: bondad y alegría. Virtudes que en el transcurso de los años fueron potenciadas por su exquisita formación humanística y religiosa, fruto de su reconocida aplicación a los estudios realizados en Mallorca y en Roma.

Fue ordenado sacerdote por Mons. Luis Traglia en la capilla del Colegio Franciscano de la T.O.R. de Roma.

Regresó a Mallorca; y el día 6 de enero de 1957, celebró su Primera Misa en nuestra Parroquia. Le ayudaron en la celebración el Rdo. D. Antonio Rubí y los Padres Antonio Rigo, Jaume Tugores y Gabriel Genovart, todos ellos franciscanos y naturales de nuestro Pueblo; el sermón estuvo a cargo del P. Bartolomé Nicolau, Provincial de la T.O.R.

La satisfacción y la esperanza que en el novel franciscano habían puesto tanto sus superiores como sus familiares se vió truncada por su inesperada muerte acaecida el 23 de junio de 1961 en la Porciúncula.

Su fallecimiento además de sorprender consternó a todos los que lo cono-

cian, en especial, a su madre viuda que tanto esperaba, y con razón, de él.

Entre las muchas condolencias que su familia recibió reproducimos la del P. Rizo, T.O.R.

"... El sentimiento y la pena mia ha sido honda y sincera, de suerte que me afectó en gran manera, y no llegaba a comprenderlo. Por eso no acierto a manifestarle lo afectado que estoy por la desgracia que le ha ocurrido. Verdaderamente, si no tuviera usted esa fe en Dios, que todo lo dispone según nuestro mejor provecho espiritual, sería casi para desesperarse, porque ha dispuesto de la vida de un ángel que andaba por la tierra y, quitandóselo a usted, ha aumentado el número de los ángeles que tiene El ya en el Cielo.

Al recordar la magnífica salud de que gozaba su hijo, durante todo el tiempo en que le conocí y los muchos ratos pasados en su bendita casa, casi igual que otros hermanos más de la familia, no puedo creer lo sucedido, pero Dios lo quiere así..."

Nuestra Comunidad el pasado 19 de diciembre con motivo del XXV aniversario de su Ordenación y de su Primera Misa en nuestra localidad celebró una solemne Eucaristía presidida por el P. Provincial de los P. Franciscanos, Padre José Angulo Quillis, T. O. R. que en la homilia expresó su agradecimiento a nuestra Parroquia y a todos los muchos participantes por tan emotivo homenaje al P. Guillermo que tan buenos recuerdos nos legó; también invitó a los jóvenes a ser generosos con el Señor, siguiendo el ejemplo de tantos "arianyers" que se han consagrado a Dios a través de San Francisco de Asís.

A.A.

HOMENATGE A MOSSÈN ACOVER

MERESCUT HOMENATGE A
Mn. ANTONI MARIA
ALCOVER I SUREDA.

Els cinquanta anys de la seva mort anima el nostre poble a tributar-li un senzill però emotiu homenatge d'agraïment degut al seu ingent i magisterial treball a favor de la nostra cultura.

El diccionari, només amb el que ell aportà, i la recopilació de les rondalles són aportacions suficients per immortalitzar el seu nom.

Per altra part, sempre estimà molt la nostra Parròquia, llavors sols Vicaria (seria de molt d'interès fer un estudi de les persones i de les institucions que reberen la seva ajuda).

Amb aquests pressuposts es preparà l'Homenatge que s'inicià amb la projecció d'un audio-visual de la vida i obra de Mn. Antoni Maria realitzat per Biel Barceló i Mn. Pere Orpí.

Es projectà el disabte vespre, dia 11, amb l'assistència d'un centenar de persones. El Sr. Barceló, Director de l'Escola de Mallorquí féu una emotiva i interessant introducció.

Els autors i col·laboradors d'aquest audio-visual es mereixen la més efusiva enhorabona pels encerts, fets d'admiració, i d'una objectivitat captivadora a l'estil de les narracions del Mestre, Mn. Antoni.

Entre els assistents d'Ariany, hi havia alguns que el reconegueren i recordaren les seves visites al nostre Poble, sobretot amb motiu de la benedicció de la primera pedra del creuer.

El Diumenge, dia 19, amb nombrosa participació presidida pel Magnífic Ayuntament d'Ariany i pel Batle de Manacor, D. Jaume Lull (per cert, la seva mare, Francina Bibiloni, nasqué a les cases de Son Siurana el 7 d'agost de 1907) a més d'una nombrosa representació familiar, encapçalada per les nebodes del Canonge: Catalina i Aina Alcover.

El sermó fou un coral càntic biogràfic fet per Mn. Mateu Galmés, Prve.

El Cor Parroquial baix la direcció del P. Jaume Genovart, T.O.R. solemnitza la Concelebració amb belles i adequades interpretacions.

L'agrupació folklòrica, "S'Esbart de s'Auberg", realitzà el ball de l'oferta amb molt encert.

Després es descobrí en la façana del temple una làpida en testimoni d'admiració i gratitud amb la següent inscripció:

AL M.I. Sr.
ANTONI MARIA ALCOVER I SUREDA
(1862 - 1932)
MOSSÈN EN RONDAIES I DICIONARI,
CLARIFICADOR DE LA LLENGUA,
AIMADOR DE LA MÉS PURA ESSÈNCIA DEL POBLE
FITA ESTELAR I EXEMPLAR DE LA CULTURA
NOSTRADA,
L'ESGLÉSIA I LA MALLORQUINITAT.

.....
ARIANY
AGRAÏT AL SEU MESTRATGE
Desembre 1982.

Es llegiren unes adhesions: Una del P. Miquel Colom, T.O.R. i una altra, en poesia, de Manacor.

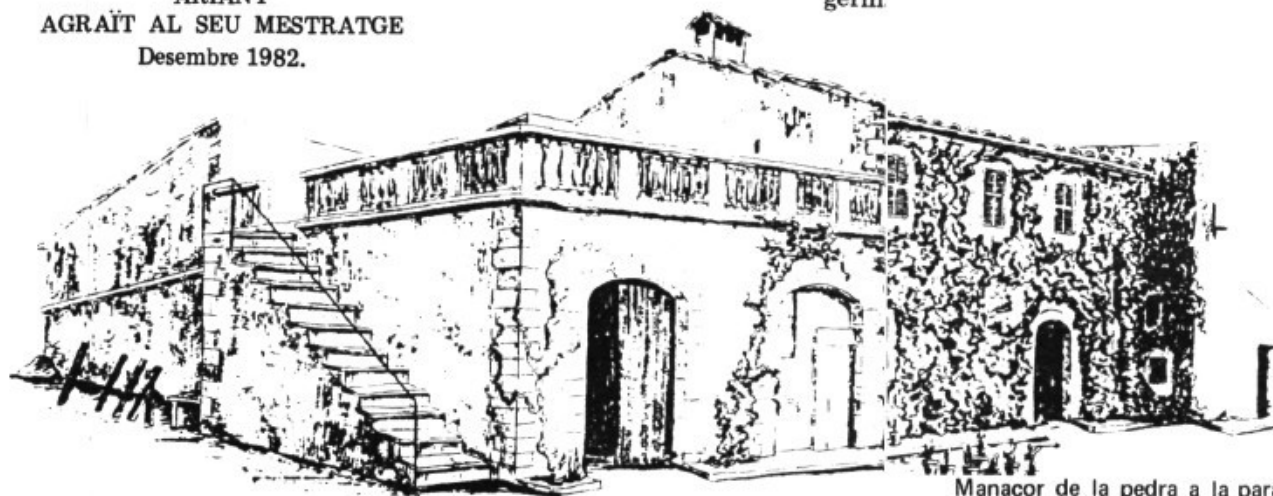
Sens dubte, Mossèn Antoni Maria, que sempre fou un enamorat del camp està satisfet d'aquest senzill record d'agraïment col·locat en la plaça de l'Església la més pagesa de l'illa i més oberta als vents i a bells horitzons.

M. Amorós, Prve.

• No va
renunciar
mai, ni de
paraula ni amb
fets, de les
seves arrels

Mn. ni amb els seu pares y germ

CASES VELLES DE SANTA CIRGA

Manacor de la pedra a la paraula
Andreu Llodrà Quetglas / Rafel Ferrer
Massanet. Pág. 47.

Bera aquestes parets que ara tresca l'heura com a cercant lloc d'entre les pedres, hi nasqué a 1862 (yo que batiaren Antoni Maria - Jordi d'Es Recó, Vicari General - Alcover i Sureda, mossen de rondalles i diccionari, clarificador de la Llengua, aimador de la més pura essència del poble, fita estelar, ja, ell mateix. El portal de la casa, diuen, s'obre damunt pedres de talaïots; qui no cregui amb els símbols, que passi de llis.

Per aquí trescaria, doncs, el manacorí que arribaria més aïmunt: Aquesta llum clara de Llevant, aquesta rancantoria de l'era de Serrella i aquesta pau daurada de les arcades de Mendia - de dalt el puig es veu la mar blava mentre encara puja la polsina calenta del Moli d'En Sopa - i els ulls i les orelles d'un infant que ja nasqué desxondit, mentre e s porus de la pell novel·la se li omplien de puresa i empenya per a signar-li - quiromància del destí - tots els cas: la immortalitat.

Sembla que par damunt Santa Cirga volin encara aquelles fades que l'astorada fantasia de mossèn Alcoverbarriolà entre la prosa més sucosa i autèntica, o encara cavalqui aquell Bernadet Fill de Rei - ros seria ell com l'or o el blat - tot cercant el possible amor de les tres taronges? si; tot ho és, manco que a Santa Cirga i a tot arreu torni néixer un infant com aquell.

Esta es la lápida que el pasado 19 de diciembre fue solemnemente inaugurada.

Viene de la primera página

Con el fin de aportar medios para futuros estudios más completos que superen por su magnitud, profundidad y nobleza sus deficiencias temperamentales, clasificadas como estridentes, transcribimos lo que manifestó el Obispado con motivo de su fallecimiento (Boletín del Obispado, T.LXXII, P. 41, 42 y 43):

Día 8.- Entrega su alma a Dios, tras rápida enfermedad unida a antiguos y serios achaques, el M.I. Sr. D. Antonio María Alcover y Sureda. Nacido en Manacor en 2 de Febrero de 1862, desde 1870 a 1888 y desde 1890 a 1893 cursó en este Seminario Conciliar la carrera eclesiástica en todas sus Facultades, siendo ordenado de Presbítero en 18 de Diciembre de 1886. En 1891 se licenció en Teología y en 1893 en Derecho Canónico, en el Seminario Central de Valencia. En 12 de Septiembre de 1887 fué nombrado Coadjutor de Manacor; en 10 de Septiembre de 1883, Catedrático de Historia Eclesiástica de este Seminario; en 13 de Septiembre de 1895, Profesor de Lugares Teológicos; en 19 de Septiembre de 1898, Catedrático de Lengua y Literatura mallorquinas; en 27 de Junio anterior, Vicario General y Provisor de la Diócesis; en 25 de Noviembre siguiente, Examinador Prosinodal del Obispado; en 11 de Abril de 1905, Canónigo Magistral; en 21 de Marzo de 1908, Procurador mayor de la Cofradía de San Pedro y San Bernardo; en 1911 y 1912, Juez de oposiciones a Canongías; en 19 de Agosto de 1913, Vocal de la Junta Provincial de Primera Enseñanza;

en 26 de Febrero de 1915, Vicario Capitular, Sede vacante; en 12 de Septiembre de 1916, Catedrático de Historia de Mallorca; en 6 de Octubre del mismo año, Gobernador Eclesiástico, Sede Plena; en 12 de Diciembre siguiente otra vez Juez Prosinodal; y en Julio de 1921, Deán de esta Catedral Basílica proyectó y dirigió las obras de las iglesias de San Miguel de So'n Carrió, de San Miguel de Calonge, de la Santa Familia de Manacor y de Nuestra Señora del Carmen del Puerto de ídem; las de los Conventos de Terciarias de la Misericordia de San Miguel de So'n Carrió y del Puerto de Manacor; las de las Casas-Vicarias de Fornalutx y San Miguel de So'n Carrió; y las del Oratorio de la Pedra Sagrada en el predio de Santa Ponsa. Contribuyó, con los teólogos Costa y Llobera y Miralles y Sbert, a la revisión y reforma del Catecismo Diocesano (1896); fué Vocal de la Junta de Obras de restauración de la Catedral (1905); presidió la Junta de Patronato del Museo Arqueológico Diocesano (1917), y organizó sus ciclos de Conferencias; y, como Presidente de la Comisión Editora Luliana (1900), publicó la mayor parte de las Obras originales del Beato, proseguidas, desde hace años, por el Rdo. Sr. D. Salvador Galmés. Formó parte, como Vocal o como Correspondiente, de numerosas Academias y Asociaciones científicas y literarias, como la de la Historia de Madrid, la de Buenas Letras de Barcelona, la Arqueológica Luliana, La Arqueológica Tarraconense, la Provincial de Bellas Artes de Baleares, la de Ami-

Viene de la primera página

gos del País y la Provincial de Monumentos. Fué Mantenedor de los Juegos Florales de Barcelona (1905), y Presidente del Congreso Internacional de la Lengua Catalana (1906). Sus excursiones filológicas para estudiar a fondo nuestra lengua y preparar el Diccionario de la misma, hechas con paciencia benedictina y entusiasmo infantil, han pasado a ser legendarias; y tanto ellas, como sus intensos estudios lingüísticos, le granjearon merecida fama europea. Compuso, además de innumerables escritos periodísticos y de la dirección y redacción casi exclusiva del semanario de polémica católica "La Aurora" y del "Bolletí del Diccionari de la Lengua Catalana", los libros y opúsculos siguientes. "Contarelles", "Desatinos de un protestante", "Aplech de Rondayes mallorquines" (doce volúmenes), "Estudio sobre la Historia de Mallorca antes del siglo XIII", "Algo sobre la extinción de la Compañía de Jesús y una obra del P. Nonell, S.J., "Vetlada de Glosadors a les Fires y Festes de Manacor", "A la memoria d'en Tomás Forteza, Mestre en Gay Saber", "L'Amón Guillem Muntaner de la Torre", "Lletra de Convi", "Las cosas en su punto", "La Conquista de Mallorca", "Conducta política que s'imposa avuy a n'els catòlics", "Normes ortogràfiques per escriure en catalá", "Vida del Rdom. i Il. m. Sr. D. Pere Joan Campins y Barceló, Bisbe de Mallorca", "Ortografia catalana simplificada", "Bibliografia filológica de la llengua catalana", "El latín como punto de partida para el estudio científico de las lenguas romances", "Don Jusep María Quadrado", "Los Mozárabes baleares", "Sur les origines de la race baléare et sa bibliographie historique", "Vida abreviada del Beato Ramón Lull", "D. Tomás Fortez y Cortés, Fill Il. lustre de Palma", "Breu exercici del Camí de la Creu", "Preparació per la mort", "Las fuentes históricas de la Reconquista de Mallorca", "Vida abreviada de Santa Catalina Tomassa", "Com he fet mon Aplech de Rondayes mallorquines", algún otro que al escribir estas líneas no recordamos, y, por encima de todos, el monumental "Diccionari català-valencià-baleár". Deja inéditas algunas otras obras, como la voluminosa y muy importantes "L' Hora Santa", y a punto de terminar una, histórico-artística, sobre nuestra Catedral. Sacerdote ejemplarísimo, integérrimo ciudadano, trabajador irrestañable, celosísimo por los fueros de la Iglesia, enamorado de Mallorca, su memoria será bendecida por cuantos le han conocido, y su muerte causará, tanto en España

como en el Extranjero, profundísimo sentimiento.—A.E.R.I.P.

Por otra parte hemos tenido la gracia de conocerle a través de algunas de las centenares de cartas que escribió, pero, sobre todo, a través de sus familiares que le trataron y le trataron íntimamente, y de algunas personas que también le conocieron de cerca. Todos coinciden que se ha escrito demasiado y con desmesura de sus defectos, ¿quién no los tiene?, pero no de su caracter sumamente familiar, acogedor: en especial para los niños, atento y generoso para aquellos que los consideraba no maliciosos.

Su preocupación y cariño lo abarcaba a todo. Incluso en los años más trascendentales para la preparación del Diccionario no excluye su cariñosa atención y preocupación por los problemas de sus familiares y conocidos. Acostumbraba a escribirles cada semana. Para todos y para todas las cosas tiene su consejo y su gratitud. Es una delicia escuchar de sus familiares gratísimos recuerdos suyos que enardecen a conocer mejor la vida de tan preclarísimo hijo de nuestra raza.

Sería de agradecer un estudio, todavía estamos a tiempo, a través de sus familiares y personas que lo conocieron y le trataron y en las circunstancias históricas en las que transcurrió su vida. A. A.

LAS "RONDAIES MALLORQUINES" DE "EN JORDI D'ES RECO"

Aquests anys passats, sens dubte, els llibres en la nostra llengua (indiscutible que és la catalana, però també cada regió té les seves pròpies modalitats...) més coneguts i llegits han estat les rondaies que amb la predicació, almenys en la ruralia, eren un d'els pocs mitjans que emprava la nostra llengua. Entre els pocs llibres que tenien moltes famílies mallorquines eren el catecisme, petit o gran, i les rondaies.

És de tots sabut que Mn. Antoni M. Alcover havia nascut a Santa Cirga, finca ubicada a mitjant camí entre Manacor i el seu Port; i que, com aquell gran Bisbe català, Torres i Bages, "la gran Bisbe català, Torres i Bages, "la pagesia era la mèdula dels seus ossos", mai per mai, dissimulà la seva identitat pagesa i cristiana.

Les freqüents encontrades, sempre deleitoses i amables, amb els diferents estaments pagesos, li ensenyaven sorprenents modismes, contarelles i suggestives rondaies. Com a bon pagès gavellava tan hermoses espigolades recullides ja en el pla, ja en la serra i en tots els indrets de l'illa i fora d'ella.

La terra i els seus conradors foren els millors sementers per la seva abundosa obra que tant ha ajudat a la renai-xença i a l'alçament de la nostra llengua i de la nostra cultura.

EL MAGISTERI DE LES RONDAIES.

De les rondaies s'ha dit: "Que son una de las más preciosas joyas de cualquier literatura y una de las más exhaustivas recopilaciones de narraciones populares".

Ell mateix, Mn. Antoni, amb el seu estil tan propi de la pagesia fet de veritat i de claretat, deixà escrit com havia recopilat les rondaies:

"Com jo he fet aquest aplec no comissionat per negú, sino perque me passa per s'escudeller fer-ho, l'he fet així com he volgut: he posades les que m'han agradat i les que no m'han agradat no les he posades".

La primera: "ES JAI DE SA BARRAQUETA" fou publicada en 1880 i en 1896 sortí a llum el primer tom: "Aplech de Rondayes Mallorquines" d'En Jordi des Recó amb el següent pròleg: "quan vaig concebre l'idea de fer un llibre just de rondaies populars mallorquines va esser l'estiu Siguen en la última página.

ARIANY, EN EL SEU EPISTOLARI

Mn. Alcover ha estat un d'els homes més feiners de l'Illa.

Els centenars de cartes, postals o targetes, que escrigué són un signe ben expressiu de la seva laboriositat i de la seva manera d'esser.

He tingut la satisfacció de llegir-ne algunes.

Seria d'agraïr que algú s'engrescàs amb aquesta tasca que aportaria una visió més humana i més cristiana de la seva vida. En totes elles emprà un estil propi dels homes pagesos més lletrats i espavilats d'aquell temps.

Tres són les cartes que reproduïm per ser un testimoni de les seves vinguendes a Ariany. Déu faci que amb el temps en trobem més.

Les seves eixides pels pobles eren nombroses de tal manera que el seu deixeble, D. Francesc de B. Moll, que sovint l'acompanyà ha escrit:

"Fèrem altres incursions com aquella (es refereix a la realitzada a Es Llombards de Santanyí) dins la pagesia de Mallorca, i la replega de paraules i modismes i cançons era d'una riquesa extraordinària. Sense aquelles eixides pels pobles, hauria quedat sense replegar una gran part del llenguatge típic mallorquí, que actualment ja ha desaparegut. Sempre m'he sentit satisfet d'haver ajudat an aquell home extraordinari en la tasca urgent de salvar el tresor de la nostra llengua".

Del Programa de les Festes de Sant Miquel - Calonge, 1982.

CARTA DE FELICITACIÓ DE
D. ANTONI M^a.
ALCOVER I SUREDA A DON
MIQUEL COSTA I LLOBERA
EN OCASIÓ DEL NOMENAMENT
D'AQUEST COM A CANONGE
DE LA CATEDRAL DE MALLORCA

30 agosto 1909.—"Miquel: Quin'alegria més grossa qu'he tenguda avuy dematí. M'he mudat de casa, homo (St. Bernat, 5 Pral. 2). Tenc les finestres que miren a n'el Mirador, costat per costat de la casa de D. Enric Espanya, i devers les cinc y quart guayt a la finestra, vetx un llanter de la Seu i me diu: —¿Que no sap

axó? (Ahir jo era a Ariany i no'm veren devers la Seu). —¿Qu'es? dic jo. —Que tenim canonge nou. —Y qui es? —D. miquel Costa i Llobera. —Que me dius? —Lo que sent. —I no m'enganes? —Ja hu feren a sebre a n'els canonges ahir hora baixa. Son quedat tan sorprés i tan agradablement sorprés, que no sabia que'm passava. Després he vist al Bisbe, i m'ha mostrada la carta d'En Guerri aont dona totes les fites ben netes. Sobre tot, ¡Vaja quina passada més bona! Bé hu pots creure qu'es una alegria grossa, grossa, grossa per mi. Tots qui n'estam contentissims: —¡Bé mos va, gracies a Déu! —Milions d'enhoresbones a tu, a ton pare, a tos germans! —Escriu també a Da. Catalina, la teva germana. Ahir vatx venir amb ella de Binissalem fins a Ciutat (Jo venia de Ariany). Poc mos ho pensavem ella ni jo trobarnos am tan bona noticia. —A veure si vens prest per aquí que desitjam massa veure't de prop per comunicar impressions. —Benissim! Enhoresbones a forollons! Ton afectissim. —Antoni M^a. Alcover, Preb.—"

Ciutat, 14 abril 1923.

Ayna!

Mos Anà de primera devers Ariany.

Ferem gran replega de mots.

Per aquí, a Ciutat, treballam a les totes en lo del Diccionari i les altres coses.

Dissapte qui ve vendrem ab el Canonge Espases per la Festa de la Sagrada Familia. Si els de *Ca'n Coca* no el mos reclamen el tendrem a la Posada fins el dilluns dematí que tornarem a Ciutat i vosaltres vendreu també.

Escriu an el blonco'n Pep que venga a rebremos an el carril Dissapte hora-baixa.

Comandacions a tota la crespineria, amichs, coneguts i benefactors.

Ton oncle

ANTONI M^a. ALCOVER, Pre.

Ciutat, agost 1919.

Pep! (1)

M'arriba la teva postal pero hauries de veure si cerques una ploma mes prima que la lletra te surt tan grossa que ab quatre retxes ja tens ple.

Vos escriu avuy en lloc de dissapte, que me'n aniré a Ariany per tornarme diumange vespre. Els exercicis als he de fer a la Reyal de dia 14 a dia 20 de Setembre. —Aquestes pitxorines poren venir en voler, quant elze cayga millor.

Per assi també mos arriba la calorassa, pero feym el cap viu per sustreuresmosne.

No hi veig de feynes, que no'm pug girar darrera, pero, ben bo de sanitat i ab delit, gracies a Deu, i ab més coratge que may.

Comandacions a tota la tracalada alcoverenca, amichs i benefactors.

Ton germà

Antoni.

Notes:

1.- Pep era el darrer dels germans.
2.- El motiu de venir a Ariany, el 30 d'Agost, fou per celebrar la Missa Major de la Festa Patronal.

3.- Es refereix al Monestir de la Reial de Ciutat.

4.- Es tracta de les seves nebodes: sobre tot Na Catalina, filla d'En Pep, germà, i n'Aina, filla d'En Martí, germà, que molt l'aidaren en l'ordenació de cèdules per al diccionari; així es pot veure amb la postal al seu germà Pep:

"... Ses al.lotes haurien de venir, en poder, a ordenar cedules de la calaixera antes de Pasco, unes quantes semanas, perque passat Pasco prende aygo, si Deu ho vol, a córrer la gandayna de la llengo fins a cencogema.

...Tots bons i trempats com uns orgues, gracies a Deu.

Comandacions a tothom de So'n Crespí, parents, amichs i coneguts.

Viene de la primera página

recordemos sino obras como las de sa plaça, iluminación de las calles, "ca ses monges", iluminación de la iglesia, etc... y todo ello sin cargar el bolsillo de los "Arianyers", sino a base de unas subvenciones gracias a las cuales se han emprendido la mayoría de obras. Si a todo ello unimos el que han logrado, junto con nuestros representantes en el ayuntamiento de Petra, el anhelo soñado, el fin deseado: la independencia, no cabe por menos que felicitar a *N' Antoni batle com a cap i a Bernat es ferrer, Blai de son gener, Guillem de sa vall i Jaume tubet* por su eficaz labor, en la tarea, siempre difícil, de gobernar un pueblo.

Joan Genovard i Riutort.

de 1889. Compatit de veure com de dia en dia s'anaven perdent i oblidant, i les havien arraconades casi de tot per altres distraccions, no tan inofensives, xalestes i casolanes, però sí més toixarudes, insubstancials i sospitoses, i fins i tot dissolvents, me va venir l'idea d'entretenir-me durant les vacances de càtedra, i com devertiment d'altres feines més sagrades i feixuges, replegant aquestes produccions del fecundíssim ingeni popular, i publicar-ne un llibre, com en tengués que em bastassen. Vaig posar fil a la gulla fent contar a mos pares, germans i missatges de ca-nostre i a tots els amics i coneguts les que sabien; i vaig anar entressentint-me de les persones que tenien fama de destres en matèria de rondaies, les vaig fer de veure, i avui una i demà l'altra, me contaren les que varen recordar".

És ben sabut que, pocs autors, han tingut tan d'enemics, lo que no sorpén a causa de la seva integritat insubornable, més que per homo caparrut.

Alguns atribueixen el seu esperit moralitzador que moltes rondaies s'hagin perdut i s'hagin espiritualitzades; seria més just tenir en compte les que ell ha salvat, i que ni ell ni ningú ha prohibit continuar dita tasca.

A. M.

Depósito Legal P. M. 207 - 1971

Imprime: Apóstol y Civilizador, PETRA (Mallorca)

NUEVOS CRISTIANOS EN 1982.

Enero, 31.- María Frontera Alcover.

Febrero, 21.- Francisca Ferrer Frontera.

Abril.- Francisco Javier Orell Negre.

Abril, 18.- Guillermo Mayol Ribot

Septiembre, 12.- Antonia Oliver Rigo.

Septiembre, 26.- Antonio Buñola Sansó.

Octubre, 9.- María Magdalena Ribot Ferrer.

PRIMERAS COMUNIONES.

María Magdalena Pascual Curiert.

Margarita Taberner Ribot.

Juan Ribot Mayol.

Antonio Ribot Mayol.

Antonio Mestre Caldentey.

Jaime Capó Sansó.

Pedro Capó Sansó.

Melchor Molinas Juliá.

María Mestre Capó.

Margarita Ribot Mestre.

Miguel Femenías Ferrer.

Guillermo Sansó Bauzá.

Bernardo Ribot Frontera.

María Magdalena Riera Caldentey

Pedro Riera Caldentey.

Bartolomé Sansó Bauzá.

Pedro Buñola Sansó.

NUEVAS FAMILIAS.

Marzo, 19.- José Ramis Riutort con Jerónima Carbonell Castelló.

Mayo, 15.- Martín Fons Ximenis con Catalina Mas Castelló.

Octubre, 2.- José Alzamora Perelló con Antonia Nadal Ribot.

Octubre, 10.- Leopoldo Mir Sagrista con María Darder Ribot.

DEFUNCIONES.

Febrero, 29.- Magdalena Lladó Socías.

Mayo, 7.- Miguel Pascual Mestre. Jerónima Ribot Mascaró.

Julio, 31.- Antonia Mestre Genovart.

Agosto, 31.- Pedro Mas Mayol.

Noviembre 26.- Bernardo Mas Mayol.

CONSTITUIDA LA JUNTA GESTORA.

La recién estrenada independencia ha sido sin duda la causa de que las noticias políticas hayan proliferado durante este tiempo, lo que ha despertado igualmente un mayor interés de la población en general hacia este ámbito hasta la fecha casi totalmente inexistente en nuestra villa. Y es que, quiérase o no, el saber que desde este momento todo lo relacionado con Ariany será decidido únicamente por nuestra corporación, cambia sustancialmente la actitud de un pueblo que hasta la fecha se sabía dominado.

El 15 de diciembre de 1982 comienza el "cambio" en Ariany, y nunca mejor empleado, ya que fue ese día cuando la junta vecinal dimite de sus cargos, para que al día siguiente, jueves 16, se constituyera una junta gestora que deberá regir los destinos de Ariany hasta la celebración de nuevas elecciones municipales, presumiblemente a principios de mayo. Así, de la noche a la mañana, Ariany cambia de alcalde, ya que al estar formada la junta gestora por los siete primeros miembros de la lista de AVIA corresponde al primero ocupar el cargo de presidente de la junta gestora y consiguientemente primer alcalde de la villa. Por ello Juan Curiert Cánaves es desde el 16 de diciembre nuevo "batle". Enhora-buena.

4 días después, el 20 de diciembre, se celebraban las tres primeras sesiones con carácter extraordinario, todas ellas de tipo únicamente burocrático en las que entre otros puntos se leyó el real decreto por el que se concedía la independencia al nuevo municipio de Ariany, y otros detalles típicos de la formación de un nuevo consistorio.

Deseamos acierto y suerte para la corporación en esta nueva labor que les ha tocado desarrollar

Joan Genovart i Riutort.